

U2024/02810

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

2025-03-04

Teknikföretagens remissvar avseende rapporten Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering

Teknikföretagens 4 500 medlemsföretag inom tillverkning och teknikutveckling bidrar till en miljon svenska arbetstillfällen och som står för en tredjedel av Sveriges export. Vår sektor utvecklar och implementerar nya tekniska lösningar och innovationer till stora delar av samhällets olika sektorer runt om i världen.

Sverige har idag en ledande position i utvecklingen av nyckelteknologier tack vare systematiska investeringar i forskning och utveckling och Teknikföretagens medlemsföretag står för en stor del av den spetskunskap som tas fram. En baksida av detta mynt är att risken och sårbarheterna ökat. Generering av banbrytande kunskap kräver samarbete vilket kan utnyttjas.

Under senare år har antalet cyberattacker, företagsspioneri och sabotage riktade bland annat mot våra medlemsföretag tagit sig nya former. Lärosäten, institut och teknikparker som samarbetar med företag är i ökande grad primära måltavlor. Enskilda forskare, skyddade av lärarundantaget, blir särskilt attraktiva att värva och förleda. Kostnaderna för de skador som uppstår för företagen estimeras till miljardbelopp på årliga basis.

Internationella samarbeten och kunskapsutbyten är centrala för en kunskapsnation som Sverige och behöver värnas och stödjäs. Det faktum att våra lärosäten kommit olika långt och har olika resurser för att adressera säkerhetsaspekter och göra exempelvis due diligence kring personer, utländska lärosäten och ämnen adresserar behovet av en nationell resurs som också ska ha koppling till säkerhetsmyndigheter.

Teknikföretagen välkomnade uppdraget till myndigheterna och ser övergripande positivt på både delrapporten och slutrapporten. Dock vill vi rikta kritik mot bristen på industriell/företags involvering i såväl själva uppdragsformuleringen som myndigheternas arbete och i slutändan i listan över remissinstanser. Teknikföretagens medlemmar står för ca hälften av näringslivets totala investeringar i forskning och utveckling, det vill säga ca 80 miljarder kronor per år.

U2024/02810

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Förslagen:

En nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering inrättas med start 2025.

Målgrupp och medskapare bör inkludera industrin och forskningsinstitut

I uppdraget ingår att myndigheterna ska "identifiera behovet av och möjligheterna att tillgängliggöra det förslagna stödet för *andra aktörer* än statliga myndigheter och lärosäten". Myndigheterna har i rapporten fört fram åsikten att *målgrupperna även bör vara medskapare i utvecklingen av det föreslagna stödet*.

Teknikföretagen menar att i gruppen *andra aktörer* borde företag/industrin vara en del då de, som beskrivs ovan genom forsknings- och utbildningssamverkan, i allra högsta grad är berörda av intrång. Företag/industrin borde därmed också vara *medskapare* i utvecklingen av det föreslagna stödet. Vår bedömning är att den kunskap och erfarenhet som företagen besitter samt den syn på nödvändiga kriterier i säkerhetsanalyser i forskningssamverkan som de har borde vara av stort värde såväl i uppbyggnaden av stödfunktionen som i det kommande löpande arbetet.

Även forskningsinstitut, som RISE, är stora utförare av forskning som är skyddsvärd ur ett nationellt perspektiv och borde därför vara en målgrupp och medskapare likställd med lärosätena.

Stödfunktionen bör ha en aktiv roll i att öka medvetenheten på bred front

Teknikföretagen instämmer i den analys som görs i rapporten kring ansvar för kontroll av efterlevnad, dvs det är inte lämpligt att kontrollansvaret ges stödfunktionen. Däremot är det av stor betydelse att stödfunktionen i hög grad har en *uppsökande och medvetengörande roll* för att vi som nation ska kunna säkerställa ansvarsfulla internationella samarbeten vid våra lärosäten med närliggande verksamheter som exempelvis Science Parks och Inkubatorer.

Teknikföretagen stödjer förslaget med tillägget att stödfunktionen bör ges en tydlig uppsökande och medvetengörande roll gentemot målgrupperna. Vidare måste funktionen ha ansvar för att etablera en väl fungerande samverkan med industrin förslagsvis i paritet med förslaget om ett "särskilt råd för säkerhetsmyndigheterna" som tas upp i rapporten. Vi anser dessutom att forskningsinstitut som RISE bör vara en målgrupp och medskapare i stödfunktionen.

U2024/02810

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Stödfunktionen organiseras enligt en samverkande modell med flera myndigheter som tillsammans får i uppdrag att etablera och driva stödfunktionen. En av myndigheterna får i uppdrag att leda stödfunktionens kansli och vara dess organisatoriska säte.

Vinnova är den myndighet som är mest lämpad att leda stödfunktionen

Frågor om forskningssäkerhet kan inte ses i isolation. I forsknings- och innovationspropositionen för 2025–2028 föreslår regeringen etablerande av *Excellenskluster för framväxande och banbrytande teknik*, med ett programkontor för forskningsutlysningar på Vinnova (gemensamt med Vetenskapsrådet). Totalt föreslås ca 1,2 miljarder kr (2028) till satsningen. Det innebär forskning inom områden av stor vikt för Sveriges konkurrenskraft, som därmed sannolikt är prioriterade av statsunderstödda kriminella aktörer. Många företag och lärosäten har forskningsresultat, utvecklingsprojekt och patentansökningar som representerar enorma värden för illasinnade aktörer som vill gå genvägar i sin egen näringslivs- och teknikutveckling. I praktiken kan det innebära att de företag som utvecklat ny teknik i Sverige konkurreras ut av sina egna lösningar. Forskning inom framväxande och banbrytande tekniker är därför särskilt skyddsvärt.

Mot bakgrund av de tentativa synergier som finns i verksamheterna vid *programkontoret för excellenskluster* respektive vid *kansliet för stödfunktion för ansvarsfull internationalisering*, borde lämplig samordning ske lokaliseringssmässigt. Inte minst behovet av gemensam omvärldsanalys är tydligt så att de tekniker som anses strategiska också är de som identifieras som särskilt skyddsvärda vid internationella samarbeten.

Genom att utse Vinnova som hemvist för stödfunktionen ser vi dessutom att det också skulle underlätta för stödfunktionens kansli att koordinera verksamheten med det *program för att nyttja civil-militära synergier inom forskning och utveckling* som regeringen gett Vinnova tillsammans med Försvarsmakten. Detta program har i uppdrag att driva, i syfte att stärka svensk försvarsförmåga.¹

Teknikföretagen stödjer förslaget och förordar av ovanstående skäl att Vinnova får uppdraget att leda stödfunktionens kansli och vara dess organisatoriska säte.

Relevanta myndigheter med kunskap och uppdrag i civilförsvars-, sanktions-, säkerhets- och försvarsfrågor ges i uppdrag att bistå stödfunktionen i frågor av säkerhetskaraktär som inte tydligt är del av någon av den enskilda myndighetens egen myndighetsutövning.

Teknikföretagen stödjer förslaget.

¹ [Nytt program för civil-militär innovation | Vinnova](#)

U2024/02810

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Stödfunktionen finansieras inledningsvis med sju miljoner kronor årligen för att etablering och drift.

Finansieringen av stödfunktionen måste möta den komplexa uppgiften

För att kunna ge adekvat och tillräckligt stöd kommer kompetensförsörjningen vara en utmaning. Sannolikt kommer nyrekryteringar krävas inom utpekad ansvarig myndighet och idag är säkerhetsrelaterad kompetens en bristvara. Det kommer vara svårt och kostsamt att finna kompetensen i konkurrens med andra organisationer. För att hantera detta kommer det dessutom krävas nära samarbete med säkerhetsansvariga på lärosäten, inom företag och RISE samt andra innovationsstödjande aktörer. Vår bedömning är också att externa konsulttjänster i relativt hög grad kommer att behövas för att täcka upp behovet av kompetenshöjande insatser samt för att klara av uppgiften att ”tillhandahålla mötesplatser” av olika slag.

Som nämnts tidigare i remissvaret anser Teknikföretagen att stödfunktionen bör ha en uppsökande och medvetengörande roll, vilket också är ett argument för en mer kraftfull budget.

Teknikföretagens bedömning är att föreslagen budget är alltför knapp och att stödfunktionens finansieringsbehov bör ses över sett till uppgiftens komplexa karaktär.

Stockholm 2025-03-04

Maria Rosendahl
Näringspolitisk chef

Teresa Jonek
Näringspolitisk expert